

2018-10-15

Avdelningen för vård och omsorg
Sektionen för hälso- och sjukvård
Hasse Knutsson

Enligt sändlista

Försäkringskassans nya krav på att vårdräkning som avser patient från annat nordiskt land ska kompletteras med kopia av ID-handling

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) översänder bifogad promemoria från Försäkringskassan för kännedom. Den förändring som presenteras i promemorian innebär sammanfattningsvis att när ett landsting hos Försäkringskassan ansöker om ersättning för vård av patient från annat nordiskt land ska landstingets vårdräkning kompletteras med kopia av patientens ID-handling. Om patienten uppvisar ett giltigt intyg för rätt till vård krävs inte kopia av ID-handling.

Försäkringskassan lämnar ingen ersättning om kopia av ID-handling inte har bifogats upprättad vårdräkning. Saknas ID-handling kan landstinget begära att berörd patient kontant eller mot faktura betalar hela beloppet för vården. Dessa förändringar träder i kraft den 1 januari 2019.

Mot denna bakgrund justeras kap 3.3.1.1 på sidan 9 andra stycket i handboken Vård av personer från andra länder enligt följande.

3.3.1.1 En patient som är turist från EU/EES eller Schweiz – krav på EU-kort eller provisoriskt intyg om innehav av EU-kort

När patienter kommer från något av de övriga nordiska länderna behöver de inte uppvisa vare sig EU-kort eller ett provisoriskt intyg. I dessa fall lämnar landstinget till Försäkringskassan i stället uppgifter om patientens namn, bostadsadress, kopia av patients giltiga ID-handling och en specificerad vårdräkning.

Krav på kopia av ID-handling gäller även vid ansökan om ersättning för nödvändig vård av gränsarbetare i kap. 3.3.3 och vid ansökan om ersättning för hemresa enligt nordiska konventionen i kap 4.3.

Försäkringskassan accepterar pass, nationella ID-kort och körkort som ID-handling. Försäkringskassan accepterar också kopia av giltigt EU-kort om ID-handling saknas.

Om en patient är under 18 år och saknar ID-handling accepterar Försäkringskassan kopia på ID-handling från medföljande vuxen med uppgift om patientens motsvarighet till personnummer i hemlandet.

Krav på kopia av ID-handling gäller inte när nordisk patient uppvisar ett intyg som ger rätt till vård. Försäkringskassan lämnar ingen ersättning om kopia av ID-handling inte bifogas upprättad vårdräkning. I sådana fall ombeds berört landsting att komplettera sin ersättningsansökan.

Sveriges Kommuner och Landsting

Post: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20

Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50

info@skl.se

vifmissiv18okt

Org nr: 222000-0315

www.skl.se

Saknas ID-handling kan landstinget begära att berörd patient kontant eller mot faktura betalar hela beloppet för vården i likhet med vad som framgår av kap 3.3.1.2.

Kap 3.3.3 Gränsarbetare får första stycket samma lydelse som tidigare. Andra stycket ersätts med två stycken enligt nedan.

3.3.3 Gränsarbetare

En gränsarbetare är en anställd eller egenföretagare som arbetar i en stat och är bosatt i en annan dit arbetaren som regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan. En arbetare har rätt till både nödvändig och planerad vård till vanlig vårdavgift i både bosättnings- och arbetslandet.

Om en gränsarbetare är bosatt i någon av de övriga nordiska länderna och arbetar i Sverige behöver denna person inte styrka sin rätt till nödvändig vård här genom att uppvisa ett intyg. I dessa fall lämnar landstinget till Försäkringskassan i stället uppgifter om patientens namn, bostadsadress, kopia av patientens giltiga ID-handling och en specificerad vårdräkning.

Om en gränsarbetare är bosatt i någon av de övriga nordiska länderna och arbetar i Sverige kan denna person styrka sin rätt till både nödvändig vård och planerad vård här genom att uppvisa Försäkringskassans "Intyg om rätt till vårdförmåner i Sverige för personer bosatta i ett annat EU/EES-land eller Schweiz". Detta gäller också för gränsarbetare bosatt utanför Norden. Intyget återges i bilaga 3.

Denna skrivelse och handboken *Vård av personer från andra länder* är tillgänglig via SKL:s hemsida [här](#) under rubriken "Vård av personer från andra länder". Skrivelsen har tagits fram tillsammans med Försäkringskassan, NA Vård Utveckling.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för vård och omsorg

Hans Karlsson
Direktör

Sändlista:

Landstingens och regionernas kanslier
Landstingens och regionernas kontakt-
funktioner i ärenden rörande EES-vård
SKL:s kontaktpersoner i avgiftsfrågor
Landstings- och regionjuristerna

Bilaga:

Försäkringskassans promemoria Ersättning för nordiska patienter enligt 4 § förordning (2013:711)

Bilaga

NA Vård Utveckling
Ulrich Heiduck, 010-116 66 86

Datum
2018-10-09

Diarienummer
014312-2018

1 (3)

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING**Ersättning för nordiska patienter enligt 4 § förordning (2013:711)****Rättslig bakgrund**

Ett landsting har enligt 4 § förordning (2013:711) om ersättningar för vissa vårdkostnader i internationella förhållanden rätt att få ersättning från Försäkringskassan för vissa vårdkostnader. Försäkringskassan har i enlighet med 14 § meddelat föreskrifter för verkställigheten av förordning (2013:711) i Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2013:7) om ersättningar för vissa vårdkostnader i internationella förhållanden.

Av föreskrifterna framgår att Försäkringskassan ska betala ersättning enligt 4–8 §§ förordningen (2013:711), när den sjukvårdshuvudman som lämnat vården har ansökt om ersättning. Sjukvårdshuvudmannen ska till ansökan bifoga en specificerad vård- eller reseräkning, och ett intyg som visar att den som fått vård har rätt till sådan hälso- och sjukvård som anges i 4 § förordningen (2013:711). Om det inte finns något intyg ska sjukvårdshuvudmannen antingen lämna uppgifter om den vårdsökande som Försäkringskassan behöver för att utfärda ett sådant intyg, eller om det behövs, begära det från den behöriga institutionen. (1–2 §§ FKFS 2013:7)

Av bilaga 6 till Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2014:3) om Administrativt avtal till Nordisk konvention om social trygghet framgår att patienter inom Norden inte behöver använda EU-kort för att få nödvändig vård enligt artikel 19 i förordning 883/04. Istället krävs det giltig ID-handling och att bostadsadress i ett annat nordiskt land bör anges. Detta gäller även gränsarbetare som är bosatta i något av de övriga nordiska länderna och arbetar i Sverige.

Som komplement till ovanstående kan en patient från något av de övriga nordiska länderna, enligt artikel 7 i lagen (2013:134) om nordisk konvention om social trygghet, också ha rätt till ersättning för merutgifter för hemresa till bosättningslandet.

NA Vård Utveckling
Ulrich Heiduck, 010-116 66 86

Datum
2018-10-09

Diarienummer
014312-2018

2 (3)

Nuvarande hantering

Sjukvårdshuvudmannens ansökningar inkommer idag i form av pappersfaktura till kontoret i Visby.

Om en ansökan efter kontroll av handläggare bifalls verkställs beslutet genom en kontering på fakturan och utbetalning av ersättning till sjukvårdshuvudmannen. Om ett annat land är betalningsansvarig överförs vissa uppgifter till en Excel-fil för att skapa underlag till fordran mot andra EU/EES-länder eller Schweiz. Denna fil möjliggör också efterhandskontroller för att upptäcka eventuell dubbelfakturering av landsting.

Om en ansökan behöver kompletteras eller avslås skapar handläggaren ett ärende i Försäkringskassans ärendehanteringssystem HAPO och skannar in samtliga handlingar. Ärendet skapas på sjukvårdshuvudmannens organisationsnummer. Fakturorna kan inte kopplas till någon enskild patient.

Brister:

1. Känsliga personuppgifter hanteras i Excel-filer, vilket är en hantering som bl.a. har kritiserats i Internrevisionsrapport 2014:5 Internationell Vård.
  2. Risk för felaktig ersättning till landsting för nordiska patienter, genom oavsiktlig dubbelfakturering för ett och samma patientbesök. I och med att kostnaden inte vidarefaktureras till annat land förs inte kostnaden över till Excel-filen och eventuell dubbelfakturering kan således inte heller upptäckas vid fordran till annat land.
- ➔ Försäkringskassan kan inte säkerställa korrekt och rättssäker tillämpning av förordning 2013:711 för nordiska patienter.

Planerad framtida hantering

Sjukvårdshuvudmannens ansökningar inkommer i form av pappersfaktura till kontoret i Visby. Samtliga ansökningar och bilagor skannas in i ärendehanteringssystemet HAPO. Ärenden i HAPO skapas på sjukvårdshuvudmannens organisationsnummer, men samtliga vårdtillfällen registreras på patienten. Med denna registrering skapas dels underlag för fordran mot annat EU/EES-land eller Schweiz, dels finns det möjlighet att upptäcka eventuella dubbelfaktureringar från landstinget för ett och samma vårdtillfälle av samma person i ett tidigare skede jämfört med idag. Detta lösningsförslag åtgärdar också de brister som följer av den omfattande hanteringen avseende personuppgifter i Excel-filer.

Personer utan svenskt person- eller samordningsnummer kan enbart registreras i Försäkringskassans interna system om det finns styrkta uppgifter om personens

a)

- förnamn
- namn
- kön
- födelsedatum
- utländska identifiering som består av
  - personligt identifikationsnummer
  - institutionskod
  - landskod

NA Vård Utveckling
Ulrich Heiduck, 010-116 66 86

Datum
2018-10-09

Diarienummer
014312-2018

3 (3)

eller

b)

- förnamn
- namn
- kön
- födelsedatum
- födelseort

För personer som får vård med stöd av ett svenskt eller utländskt intyg (t.ex. EU-kort, intyg S2, m.m.) finns uppgifter för att säkert identifiera och registrera deras patientbesök. Sådana uppgifter finns inte för alla nordiska patienter med dagens hantering. För att kunna tillämpa vårt tilltänkta lösningsförslag behöver Försäkringskassan få in en kopia på patientens ID-handling som innehåller uppgiften om personens motsvarighet till personnummer i hemlandet.

Vården genomför redan idag som regel en ID-kontroll av samtliga personer som söker vård. En genomförd ID-kontroll ska alltid dokumenteras.

<http://www.vardgivarguiden.se/patientadministration/patientnara-rutiner/id-kontroll/>

Det skulle därför inte innebära något oskäligt merarbete för vården och landstingen när Försäkringskassan begär ytterligare underlag om nordiska patienter för att kunna betala ut ersättning till landstingen.

Vårdgivarens dokumentation från och med den 1 januari 2019

Från och med den 1 januari 2019 ska vårdgivare spara en kopia på ID-handlingen om patienten kommer från ett annat nordiskt land och inte har ett svenskt eller utländskt intyg med sig som visar hans eller hennes rätt till vård. När patienten är underårig, dvs. hen har inte fyllt 18 år än, ska vårdgivaren spara en kopia på patientens ID-handling, om en sådan finns. I annat fall ska vårdgivaren ta en kopia på ID-handling av den medföljande vuxen samt be personen om och anteckna uppgiften om patientens motsvarighet till personnummer i hemlandet.

När ett landsting begär ersättning för en nordisk patient behöver landstinget lämna in en specifik vårdräkning, uppgift om patientens adress och kopia på patientens ID-handling till Försäkringskassan. När landstingets ansökan avser en underårig patient och kopia på legitimation inte finns, behöver landstinget lämna in en specifik vårdräkning, uppgift om patientens adress, kopia på ID-handlingen av den medföljande vuxen samt uppgift om patientens motsvarighet till personnummer till Försäkringskassan.

Försäkringskassan kommer att acceptera bl.a. pass, nationella ID-kort och körkort som ID-handlingar för ändamålet att handlägga landstingens ansökningar om ersättning för vård av nordiska patienter. Det är vårdgivarens ansvar att på ett säkert sätt identifiera patienten, eller eventuell medföljande vuxen, genom en ID-handling.

2018-10-15

Vårt ärendenr:
18/04078

För ansökan som avser patientbesök som har ägt rum före den 1 januari 2019 är det tillräckligt med en specifik vårdräkning och uppgift om patientens adress.